

Att arbeta med Järfälla kommuns miljödiplom

Arbetet med att miljödiplomera sig enligt Järfälla kommuns miljödiplom kan ske i åtta steg. Det första som händer är att ledningen tar beslut om att delta och ett avtal skrivs mellan verksamheten och Järfälla kommuns miljödiplom. Verksamheten får en kontaktperson, en av miljödiplomerna, för professionell handledning i miljöarbetet - stöd ges via möten, telefon eller e-post - och enkla mallar erbjuds.

En förstagångsinspektion utförs där vi tittar på hur verksamheten ser ut och miljödiplomeren informerar om aktuella lagkrav på miljöområdet. I samband med detta får du även hjälp att komma igång med dokumentationen. Den/de som ansvarar för miljöledningssystemet, förslagsvis den miljöansvarige samt någon från ledningen, ska också gå en särskild miljöutbildning där ni får kunskap i miljöfrågor samt hur ni arbetar med Järfälla kommuns miljödiplom.

Hur det går till att miljödiplomera verksamheten

1. Miljöutredning

Miljöutredningen, en sorts nulägesanalys, är första steget när du bygger upp ett miljöledningssystem. En väl genomförd utredning är en bas för det miljöarbete som ska utföras och ger den information som är ett nödvändigt stöd i det fortsatta miljöarbetet. För att kunna mäta förändring och hur väl verksamheten når sina mål, måste du givetvis ha en klar bild av utgångsläget.

Du undersöker hur verksamheten påverkar miljön inom flera olika ämnesområden såsom kemikalier, energihushållning, avfallshantering, transporter, buller, inköp och socialt ansvarstagande. Det kan också finnas fler områden som har en miljöpåverkan i din verksamhet.

I miljöutredningen bör du även kartlägga verksamhetens starka och svaga sidor ur miljösynpunkt, utreda risker och möjligheter inom miljöområdet samt ta reda på hur väl verksamheten uppfyller gällande miljölagstiftning. Det är viktigt att hålla isär orsak och verkan så att du kan ringa in problemen och ta itu med dem.

Under utredningens gång bör du även fundera över hur väl verksamhetens affärsidé passar in i ett framtida kretsloppssamhälle. Hur klarar verksamheten allt hårdare miljökrav från marknaden och strängare miljölagstiftning?

2. Miljöaspekter

Utifrån informationen i miljöutredningen ska du sammanställa verksamhetens miljöaspekter - hur den påverkar eller riskerar att påverka miljön. Du ska också utvärdera och prioritera bland dem så att du får fram de miljöaspekter som är mest betydande ur miljösynpunkt.

Begreppet miljöaspekt kan kännas ovant. Med det menas den miljöpåverkan, eller risk för miljöpåverkan, som en aktivitet eller verksamhet kan medföra. Det är ofta lättare att börja med att identifiera själva aktiviteten, till exempel att köra bil. Miljöaspekten i detta fall är utsläpp av koldioxid till luft. En aktivitet kan dessutom leda till flera miljöaspekter: bilkörning leder inte bara till utsläpp av koldioxid utan till exempel även utsläpp av stoft till luften och marknära ozon.

Kom ihåg att även en positiv miljöpåverkan kan vara en betydande miljöaspekt. Även den ska lyftas fram för att ytterligare öka den goda inverkan. Ett exempel är skolans miljöundervisning.

Tänk också på att det du gör också kan påverka miljön indirekt, dvs. i andra eller tredje led. Den indirekta miljöpåverkan kan vara minst lika viktig och till och med ha högre prioritet. Det beror på vilken verksamhet du bedriver.

3. Miljömål

Utifrån miljöutredningen och verksamhetens mest betydande miljöaspekter ska du formulera miljömål i en miljöplan. Målen ska överensstämma med gällande miljölagstiftning och verksamhetens miljöpolicy.

För varje högprioriterad miljöaspekt ska det finnas minst ett mätbart miljömål. Du kan även sätta upp mätbara mål för de andra miljöaspekterna, och ska göra det om du planerar att göra något åt dem. Miljöplanen ska vara enkel, konkret och innehålla mål som det går att arbeta efter, det vill säga, som är tydliga, mätbara och tidsatta.

Syftet med miljömål är att ständigt sträva efter förbättringar inom de verksamhetsområden som belastar miljön. Genom att formulera miljömål visar du dessutom för anställda, kunder och övriga intressenter ambitionsnivån på miljöarbetet.

4. Miljöpolicy

För att säkra ett aktivt miljöarbete bör du fastställa en miljöpolicy som visar vad verksamheten strävar mot. Syftet med miljöpolicyen är att ge medarbetare, kunder, miljöorganisationer och övriga intressenter en bild av verksamhetens övergripande mål och handlingsprinciper gällande miljön.

Policyen ska grunda sig på de betydande miljöaspekterna och vara relevant för verksamheten. I princip ska alla förstå vad det är för verksamhet som bedrivs genom att läsa policyen. Det ska också framgå att verksamheten arbetar med ständiga förbättringar, förebyggande av föroreningar samt ett åtagande om att minst följa gällande miljölagstiftning.

Miljöpolicyen måste antas på hög ledningsnivå. Den ska vara skriftlig och undertecknad av ledningen. De anställda ska känna till och förstå den.

5. Extern revision

Inför den externa revisionen kan det vara bra att verksamheten gör en intern revision för att säkerställa att allt är i sin ordning. Du kontrollerar att rutiner följs, att eventuellt tidigare miljömål är uppfyllda samt att dokumentationen är färdig inför den externa revisionen.

Ledningens genomgång kan med fördel göras i samband med en intern revision. Det betyder att ledningen minst en gång per år ska utvärdera miljöledningssystemet för att säkerställa att det är verkningsfullt. Genomgångarna ska dokumenteras och visas upp på den externa revisionen.

Genom den externa revisionen får verksamheten ny kunskap och nya värderingar. Det är också ett av sätten som leder till att miljöledningssystemet utvecklas och att ständiga förbättringar uppnås. Verksamheten ska också känna att de har uppnått något genom att de obligatoriska kraven och vad de själva åtagits sig granskas.

Revisionen kan beskrivas som en systematisk och objektiv undersökning av verksamhetens miljöarbete, gentemot förutbestämda krav, standarder och/eller förväntningar. Utifrån detta identifieras brister och förslag till förbättringar.

Revisorn kommer till verksamheten och träffar den miljöansvarige samt gärna någon från ledningen. Dokumentationen granskas och man tittar runt i lokalerna. Inte sällan ställer revisorn frågor till andra medarbetare i verksamheten. Efter revisionen sammanställer revisorn en revisionsrapport, eventuella avvikelser noteras och verksamheten får i uppdrag att åtgärda bristerna.

När revision genomförs i Järfälla kommuns miljödiplom kontrolleras att verksamheten lever upp till:

- miljölagstiftningens krav
- kravstandarden enligt Järfälla kommuns miljödiplom
- verksamhetens miljöpolicy, miljömål och eventuella rutiner.

6. Miljödiplom

Efter revisionen, och när eventuella avvikelser är åtgärdade, intygas miljöarbetet med ett miljödiplom i valörerna brons, silver och guld. Brons och silver är giltigt i ett år och guld i två år.

7. Genomförande av miljömål

När verksamheten har fått sitt miljödiplom fortsätter arbetet - fram till nästa revision - med att genomföra de miljömål man åtagit sig. Genom att vid varje ny miljödiplomnivå sätta nya miljömål arbetar verksamheten med ständiga förbättringar.

8. Vidareutbildning

Under arbetet med att genomföra miljömålen är det bra att du håller dig uppdaterad inom miljöområdet. Anmäl dig till någon miljöutbildning eller var med på någon av aktiviteterna som Järfälla kommuns miljödiplom ordnar - nätverk, studiebesök eller frukostmöten - det ger också kunskap. Läs även vårt nyhetsbrev som kommer ut ca fyra gånger per år.